

nhà? Bán nhà, cho mượn nhà hay share phòng cũng không phải là chuyện đơn giản. Các bạn cũng đừng buồn khi con cái mình học không giỏi bằng người. Muốn học giỏi thì điều kiện tiên quyết là phải thông thạo tiếng nói của quê hương mới. Các cháu mới qua thì làm sao thông thạo thổ ngữ bằng những cháu đã qua từ hồi mới tập nói. Con các bạn đạt được điểm trung bình để có thể được tiếp tục học là tốt lắm rồi. Về lâu về dài, kinh nghiệm cho thấy là những cháu đã được tôi luyện nhiều năm trong lò lửa Việt Nam sau 1975 phần nhiều thành công dễ dàng trong cuộc sống mới. Nói về điểm của học sinh, các giới đại học Mỹ đã có nhận xét như sau: “Những học sinh có điểm A sau này sẽ đi làm công cho những học sinh có điểm C, còn những học sinh có điểm Ba sau này sẽ đi làm thầy giáo.” Về thứ nhứt của nhận xét này có thể diễn tả nôm na là: “Những học sinh giỏi sau này sẽ đi làm nhân viên cho những học sinh dở.” Các bạn đừng nghĩ là mấy ông đại học Mỹ, vì học nhiều quá, nên nổi khùng nói bậy. Họ nói có sách, mách có chứng đấy. Các bạn có nghe tiếng ông Bill Gates không? Ông này là xếp sòng của Microsoft chuyên làm những software mà các bạn đang dùng và ông hiện được coi là người giàu nhứt Mỹ, với tài sản ước lượng là 30 tỉ đô la. Các bạn có biết trước đây ông Gates học hành thế nào không? Ông học đại học được hai năm thì bỏ học, không biết là tại ông không đủ tiền đóng tiền học hay là tại ông không đủ điểm trung bình C để được lên lớp. Tuy vậy, hiện nay không rõ bao nhiêu kỹ sư, tiến sĩ đang làm công cho ông ta.

Tuy tôi qua Mỹ đến nay đã được tám năm nhưng tôi vẫn còn là dân ABC, không có nhà đi ở thuê. Công việc thì tạm ổn định, nhưng tương lai thì thật là mù mờ. Vì đi làm sau 60 tuổi nên tôi không được tham gia vào chương trình hưu bổng của sở làm. Khi được 65 tuổi, tôi xin Medicare ở cơ quan Xã Hội thì được trả lời là tôi không đủ điều kiện để hưởng Medicare vì thời gian tôi làm việc ở Mỹ chưa đủ 10 năm. Thủ tục bên Mỹ này quả là kỳ quặc!

Dù sao tôi cũng nghĩ rằng nếu chúng tôi không qua được Mỹ hồi 1989 thì không biết hiện nay chúng tôi đã ra sao? Cho tới nay, chúng tôi đã vượt qua được những bước khó khăn đầu tiên ở Mỹ. Một điều chắc chắn là tương lai các con của chúng tôi sẽ tốt đẹp hơn là nếu chúng còn ở lại trong nước. Với niềm lạc quan này, tôi thành thật cầu mong các bạn dễ dàng vượt qua mọi trở ngại để xây dựng một tương lai tươi đẹp cho con cái.

Thân ái.

NGHĨA VỤ VÀ QUYỀN LỢI

• KHÚC ĐẪN

Nho giáo bàn nhiều về nghĩa vụ mà ít bàn đến quyền lợi. Phạm làm người phải hiểu biết nghĩa vụ của mình trước, rồi sau đó sẽ nghĩ đến quyền lợi. Nghĩa vụ và quyền lợi là hai quan niệm căn bản của đạo lý. Hai quan niệm này rất quan trọng mà ở thời nào, ở nước nào người ta đều bàn đến.

Đối với con người, cha mẹ có nghĩa vụ nuôi con và dạy con. Còn đối với các giống vật, chúng theo thiên tính, đẻ con và nuôi con cho đến khi chúng có khả năng tự túc kiếm ăn. Bản năng sinh tồn để duy trì nòi giống theo thiên tính có thể được coi là nghĩa vụ hay không?

Henri Lamdan, một văn sĩ Pháp, nói rằng giáo dục con người là dạy nghĩa vụ của con người từ thuở còn thơ ấu cho đến khi trưởng thành. Phạm làm một việc gì thì làm cho đến nơi đến chốn, như vậy là đã hoàn thành nghĩa vụ. công việc càng khó khăn thì nghĩa vụ càng cao quý.

Xã hội ngày xưa trọng nghĩa vụ mà coi nhẹ quyền lợi. Ở thời đại văn minh tân tiến ngày nay, con người đã đảo ngược lại. Vì có tính tự do từ lâu đời, người dân Âu Mỹ đòi hỏi nhân quyền, rồi quyền chính trị... tức là đòi hỏi quyền lợi. họ đòi quyền lợi trước khi bàn đến nghĩa vụ. Nhiều người đã lo ngại rằng nếu con người đòi hỏi quyền lợi mà không nghĩ gì đến nghĩa vụ, được tự do quá trớn sẽ làm xáo trộn trật tự xã hội. Tự do đi đến cực điểm không còn hay nữa mà chỉ gây nên xáo trộn.

Muốn tránh các sai lầm tai hại đó, con người phải trở về quan niệm về nghĩa vụ, phải đặt nghĩa vụ trước quyền lợi. Nói một cách khác, phải nâng cao dân trí về ý thức nghĩa vụ. Đặt nghĩa vụ lên trên quyền lợi, con người hiểu và thực thi bổn phận của mình đối với xã hội. Như vậy, trật tự xã hội sẽ được ổn định trở lại.

Làm việc theo nghĩa vụ, dù không thành công, không được hưởng lợi lộc, ta cũng không tiếc công khó nhọc, không hối hận. Và hiểu thấu được nghĩa vụ của mình, dù không thành công, ta cũng âm thầm vui vẻ vì đã đem hết khả năng để chu toàn nghĩa vụ. Ta đã hiểu thấu là đã làm tròn nghĩa vụ ở đời.